

Ecologie

KADER

Om de uitvoerbaarheid van het project te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 17 augustus 2017 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. Tijdens het bezoek was het geheel bewolkt, matige wind, 19 graden, en regenachtig met droge momenten.

PLANGEBIED

Het plangebied betreft een deel van het bedrijventerrein Eerste Zeine. Het plangebied ligt voor een groot deel braak met kruidenrijke begroeiing en jonge bomen. Langs de westrand staan nog in gebruik zijnde bedrijfsgebouwen, aan de oostrand staat een groot leegstaand pand. Hier is ook een beklinterd parkeerterrein aanwezig.

Het plangebied ligt middenin de bebouwde kom van Waalwijk. Aan de noordzijde is het gebied begrensd door een haag, waarachter fietspad en weg liggen. Aan de oostzijde ligt bedrijventerrein. Aan de zuidzijde ligt een weg met daarachter een woonwijk. Aan de westzijde grenst het gebied aan woonpercelen met tuinen en schuttingen aan de achterkant.

Impressie van het braakliggende terrein, met bloemrijke ruigte en jonge bomen (17 augustus 2017)

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

De ontwikkeling bestaat uit de aanleg van een woonwijk met verharding en beplanting. De ontsluiting zal plaatsvinden vanaf de bestaande weg Eerste Zeine. De in de westelijke rand gelegen bedrijfsgebouwen blijven in stand, het bedrijfsgebouw aan de oostelijke rand wordt gesloopt.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFD) via Quickscanhulp.nl³ ('© NDFD - quickscanhulp.nl 16-08-2017 12:57:02') blijkt dat binnen een straal van een kilometer rond het plangebied verschillende beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels, zoogdieren, amfibieën, reptielen en insecten. Indien van toepassing worden relevante soorten in onderstaande tekst betrokken.

Op basis van het veldbezoek blijkt dat het braakliggende terrein een beperkte natuurwaarde kent. Er is een bloemrijke begroeiing aanwezig van algemeen komende soorten, met onder andere bijvoet, boerenwormkruid, teunisbloem spec., gewoon duizendblad, vlasbekje, hazenpootje, luzerne en Sint-janskruid. Het betreft soorten van ruigtes en grasland op zandgrond, van voedselrijke tot voedselarme standplaatsen. Beschermde plantensoorten zijn hier niet aangetroffen en zijn ook niet bekend uit de naaste omgeving.

Uit de gegevens van Quickscanhulp.nl is het voorkomen van één beschermde vleermuissoort bekend uit de omgeving van het plangebied, nl. de gewone dwergvleermuis (Quickscanhulp.nl). Vleermuizen hebben verblijfplaatsen in gebouwen of holtes van bomen. In het plangebied staan twee gebouwen, waarvan het westelijke behouden blijft, het oostelijke wordt gesloopt. Dit gebouw is gezien de constructie en gebruikte bouwmaterialen (beton en

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD). De NDFD is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFD geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens: de Gegevensautoriteit Natuur heeft vastgesteld dat ze kloppen. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

³ Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFD wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt, de Gegevensautoriteit Natuur staat hiervoor in.

kunststofplaten, het ontbreken van open naden of stootvoegen en plat dak) niet toegankelijk en daarmee ongeschikt als verblijfplaats. De bomen in het plangebied zijn voor het merendeel jong en tot 5 meter hoog. Er zijn drie grotere bomen, twee in de beplanting aan de noordrand en één grenzend aan het westelijke bedrijfspand. Al deze bomen bevatten geen ruimten (holtes of scheuren) die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

Impressie van het te slopen bedrijfspand met daarlangs struiken en jonge bomen (17 augustus 2017)

Rond boomopslag in het plangebied en de groenrand langs de weg aan de noordzijde kunnen in de omgeving verblijvende vleermuizen foerageren. Te verwachten soorten zijn gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger. De omgeving van het plangebied is door het bebouwde karakter en straatverlichting hooguit matig geschikt als foerageergebied van vleermuizen. In het plangebied ontbreken doorlopende lijnvormige landschapsstructuren zoals watergangen of bomenrijen. Het plangebied heeft geen essentiële betekenis als vliegroute en foerageergebied voor vleermuizen.

Er zijn 11 soorten beschermde grondgebonden zoogdieren bekend in de omgeving (Quickscanhulp.nl). Acht daarvan zijn vrijgesteld van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen bescherming bij ruimtelijke ontwikkeling. Niet vrijgesteld zijn de uit de omgeving bekende soorten das, eekhoorn en bever. Er zijn echter geen nesten, graafsporen, pootafdrukken of uitwerpselen van deze dieren aangetroffen. Gezien de ligging middenin de bebouwde kom en de beperkte groenstructuur rondom het plangebied is het gebied ook niet geschikt als leefgebied voor deze soorten. Daarmee kunnen permanente verblijfplaatsen van deze soorten in het plangebied worden uitgesloten. Alleen voor enkele algemene, vrijgestelde soorten zoals egel en huisspitsmuis biedt het plangebied geschikt leefgebied.

Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen van poelkikker en kamsalamander bekend (Quickscanhulp.nl). Het plangebied is door het ontbreken van geschikt voortplantingswater en landbiotoop niet geschikt voor poelkikker, kamsalamander en andere strikt beschermde amfibieën. Naar verwachting vormt het plangebied wel matig geschikt landbiotoop voor een aantal algemene amfibieënsoorten waarvoor in de provincie Noord-Brabant een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Soorten als bruine kikker en gewone pad kunnen incidenteel in het plangebied voorkomen.

In het plangebied ontbreekt geschikt leefgebied voor reptielen, en voor de uit de omgeving bekende beschermde libellensoort gevlekte witsnuitlibel en de dagvlindersoort grote vos (leefgebieden resp. heideterrein en opgaand loofbos). Het voorkomen van beschermde reptielen en ongewervelden kan worden uitgesloten.

Uit de naaste omgeving van het plangebied is het voorkomen van enkele vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bekend. Dit betreft onder andere in bomen nestelende soorten zoals buizerd en sperwer, in gebouwen nestelende soorten zoals gierzwaluw, en de in beide situaties nestelende steenuil. In de drie grotere bomen in het plangebied zijn geen boomholten of geschikte nesten voor deze in bomen broedende soorten aanwezig. Ook direct rond het plangebied zijn geen geschikte nesten voor deze soorten aangetroffen. De twee gebouwen in het plangebied bieden geen toegang voor de in gebouwen nestelende beschermde soorten. Daarmee is de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in of direct naast het plangebied uitgesloten. Het plangebied vormt hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van deze soorten.

In de opgaande beplanting grenzend aan het plangebied kunnen vogelsoorten als Turkse tortel, houtduif, en tjiftjaf broeden. De nesten van deze soorten zijn in de broedtijd beschermd.

TOETSING

Met de sloop van de schuren en kap van bomen gaat geen verblijfplaats of essentiële vliegroute van vleermuizen verloren. Het plangebied verandert wel als foerageergebied voor vleermuizen maar gaat niet als zodanig verloren. Ook in de nieuwe situatie zullen vleermuizen foerageren boven tuinen.

Het plangebied vormt hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen als buizerd en sperwer. Voor deze soorten geldt dat het plangebied gezien de geringe omvang en geïsoleerde ligging in de bebouwde geen hoogwaardig foerageergebied vormt. Bovendien is in de omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen treden niet op.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels in de directe omgeving kunnen worden vernietigd of verstoord. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden

rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen tot slot verblijfplaatsen van enkele algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Noord-Brabant. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur genoemd) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het nationale natuurbeleid. Het Natuur Netwerk Brabant (NNB) is de Brabantse uitwerking van het NNN. Het NNB bestaat uit een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen bossen en natuurgebieden in Brabant. Deze gebieden hebben de hoofdfunctie natuur. De provincie Noord-Brabant heeft dit uitgewerkt in het Natuurbeheerplan 2016 en de Verordening Ruimte 2014 (geconsolideerde versie 01-01-2017).

Het ruimtelijke beleid is gericht op behoud, herstel en ontwikkeling van de natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten. Voor (grootschalige of intensieve) ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstellingen voor het NNN en beheer/herstel van de waterstructuren is geen ruimte. Bestaande functies en bestaand gebruik binnen de groenblauwe kern worden gerespecteerd.

Voor de ontwikkeling van functies binnen de NNB gelden de NNN-spelregels, zoals die door het Rijk/IPO zijn afgesproken: het 'nee, tenzij'-principe met toepassing van het compensatiebeginsel en met mogelijkheden voor de zogenaamde herbegrenzing en saldobenadering.

Naast het NNB is een Groenblauwe mantel begrensd. Deze dient als verbinding tussen het Natuur Netwerk Brabant en het landelijk gebied en moet de

robuustheid van het systeem bevorderen. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen binnen de groenblauwe mantel zijn alleen mogelijk, mits ze bijdragen aan behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden; de 'ja-mitsbenadering'.

INVENTARISATIE

Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan beschermde gebieden in het kader van de Wnb of het NNN. Op circa 1,4 km ten zuiden van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied; Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen. Dit betreft een gebied met heide, bos en stuifzanden. Binnen 5 km afstand ligt verder het Natura 2000-gebied Langstraat.

Deze gebieden maken tevens deel uit van het NNB. Daarnaast liggen er op 1 tot 2 km afstand enkele andere NNB gebieden en Attentiegebieden NNB. Tussen deze gebieden en het plangebied liggen diverse woonwijken van de bebouwde kom van Waalwijk.

TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden en de ligging, heeft het plangebied geen belangrijke directe ecologische relaties met Natura 2000-gebieden. Externe werking van de activiteiten in het plangebied zijn door de ligging binnen de bebouwde kom en de afstand tot de natuurgebieden niet te verwachten, behalve eventuele emissie van verzurende stoffen door verkeer of verwarming. Er is echter geen toename ten opzichte van het voormalig gebruik als bedrijventerrein te verwachten, aangezien in de oude situatie ook de bedrijfsgebouwen werden verwarmd, en deze bedrijvigheid (o.a. bouwmarkt) ook tot verkeer leidde, vergelijkbaar met de die voor een nieuwe woonwijk. Daarbij is de totale bijdrage van verkeer aan stikstofdepositie zeer gering in vergelijking met die van de landbouw in het omringende gebied.

Op basis hiervan is de conclusie dat negatieve effecten op te verwachten op de instandhoudingdoelen van de nabij gelegen Natura 2000-gebieden op voorhand worden uitgesloten. De plannen zijn niet in strijd met de gebiedenbescherming van de Wnb.

De beoogde ontwikkelingen vinden plaats buiten het NNB. Negatieve effecten op het NNB naar aanleiding van de ontwikkelingen zijn dan ook niet aan de orde. De plannen zijn niet in strijd met de Verordening Ruimte 2014.

Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan.

Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een aanvullend onderzoek in het kader van de Wnb en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is. Met inachtneming van het broedseizoen van vogels is een ontheffing van de Wnb voor soorten of een vergunning op grond van de Wnb voor gebieden op voorhand niet nodig voor de beoogde activiteiten. Het plan is

daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Ruimte 2014.

Op voorhand kan in redelijkheid worden gesteld dat natuurwet en -regelgeving de uitvoerbaarheid van het ruimtelijke plan niet in de weg staat.